

УДК 633.11/.14"324":636.085.51:631.5

Колосова Л. О., студентка агробіологічного факультету,

Свистунова І. В., кандидат с.-г. наук, старший викладач кафедри кормовиробництва, меліорації і метеорології

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: irinasv@ukr.net

СТІЙКІСТЬ ОЗИМИХ ПРОМІЖНИХ КУЛЬТУР ДО ПЕРЕЗИМІВЛІ ЗАЛЕЖНО ВІД ТЕХНОЛОГІЧНИХ ЗАХОДІВ ВИРОЩУВАННЯ

Важливою умовою формування високого врожаю посівами озимих культур, незалежно від їх призначення, є здатність рослин протистояти несприятливим умовам зимівлі, що значною мірою визначається розвитком посівів до моменту припинення вегетації восени та сильно варіює залежно від дії зовнішніх факторів, природи рослини, її внутрішнього стану. Одними з головних чинників, що впливають на зимостійкість рослин є біологічні властивості сорту та строки сівби. Останні, обумовлюють вік, розвиток та умови вегетації рослин, глибину залягання вузла кущення і внутрішні біохімічно-фізіологічні процеси.

Польові дослідження проводились на дослідному полі кафедри кормовиробництва, меліорації і метеорології ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція» на чорноземах типових малогумусних.

Об'єктом досліджень були озимі культури: пшениця (контроль), жито (контроль), тритикале: 'АД 3/5', 'АД 44', 'АДМ 9', 'Поліське 29', 'АДМ 11', 'АД 52', висіяні в 5 календарних строків: 25 серпня, 5, 15, 25 вересня та 5 жовтня. Розмір посівної ділянки – 36 м², облікової – 25 м². Попередник – кукурудза на силос. Вміст гумусу в орному шарі складає 4,34-4,68%, рН - 6,8-7,3.

Дослідженнями встановлено, що найглибше вузол кущення у рослин всіх досліджуваних видів та сортів закладався за сівби 5 жовтня. За одних і тих же календарних дат проведення сівби глибина залягання зони кущення рослин

істотно варіювала за роками досліджень і визначалась, переважно, умовами зволоження.

Визначено, що сівба тритикале в період 5-25 вересня сприяє максимальному накопиченню синтезованих водорозчинних вуглеводів у вузлах кущення – на рівні 17,9-21,2 % сухої речовини. Найбільш інтенсивне накопичення цукрів характерне для сортів 'АД 3/5', 'АД 44', 'Поліський 29' та 'АД 52'. Оскільки більш важливим є характер та економність витрачання вуглеводів протягом зимового періоду та вміст цих речовин під час відновлення весняної вегетації, нами встановлено, що найвищий вміст цукрів після відновлення вегетації характерний для рослин за сівби з 15 вересня до 5 жовтня – 8,6-11,1 % сухої речовини. Найбільш економно протягом зимівлі використовували цукри сорти 'АД 3/5', 'АД 44'.

В цілому, серед сортів, що вивчались, високою зимостійкістю відзначались 'АД 3/5', 'АД 44', 'Поліський 29' та 'АД 52', низькою – 'АДМ 11' та 'АДМ 9'. Останньому, характерна швидка реакція на підвищення температури протягом зимового періоду, що значно знижує його зимостійкість, особливо за різкого похолодання. В середньому за роки спостережень найбільш стійкими до комплексу несприятливих умов зимового періоду виявились рослини за сівби з 15 вересня до 5 жовтня – кількість збережених рослин тритикале озимого знаходилась на рівні 81,2-91,0%.

УДК 633.853.74:631.674.6

Коновалова В. М., аспірант, заступник директора з наукової роботи

Асканійська Державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту зрошувального землеробства НААН України

E-mail: vera_konovalova_1990@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ РІЗНИХ ЗА СКОРОСТИГЛІСТЮ СОРТІВ КУНЖУТУ В ЗОНІ ПОСУШЛИВОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Дуже важливим фактором при вирощуванні кунжуту є підбір сортів з коротким періодом вегетації, одночасним дозріванням та не розтріскуванням коробочки. Тому необхідно дослідити різні за скоростиглістю сорти кунжуту, які забезпечать вищу продуктивність в зоні посушливого Степу України за умов краплинного зрошення.

Мета досліджень – провести оцінку продуктивності сортів кунжуту різних груп стиглості в зоні посушливого Степу України за умов краплинного зрошення. Дослідження закладались в одно-факторному польовому досліді на полях Асканійської ДСДС ІЗЗ НААН. Вивчались такі

сорти кунжуту: 'Гусар' (контроль) – середня група стиглості, 130-140 днів; 'Кадет' – пізня група стиглості, 140 днів; 'Боярин' – пізня група стиглості, 145 днів; 'Ілона' – середньопізня група стиглості, 130 днів; 'Чорний індійський' – сортозразок.

В результаті проведених досліджень було відмічено, що найкраща польова схожість в сортів 'Гусар', 'Боярин' та 'Чорний індійський' 81-86%, тоді як найгірша була у сорту кунжуту 'Ілона' 63%. Ця ж тенденція спостерігалась і по густоті стояння рослин. Щодо висоти рослин, то більш вищими були сорти 'Гусар', 'Кадет' та 'Боярин' 121-128 см, найнижчим 'Чорний індійський' 86 см. Найвищу